

MAKTABGACHA TA'LIM TARBIYACHILARINING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING AHAMIYATI

**Rejapova Namuna
Akramovna**

**Qo'qon davlat Universiteti Maktabgacha ta'lim
kafedrası o'qituvchisi**

Annotatsiya

Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni va ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, tarbiyachilarning kasbiy faoliyatida zamonaviy metodlardan foydalanish, pedagogik mahoratni oshirish, kreativ fikrlashni shakllantirish hamda ta'lim samaradorligini ta'minlash masalalari tahlil qilingan. Maqolada maktabgacha ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar asosida tarbiyachilar faoliyatini takomillashtirish bo'yicha ilmiy tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar:

maktabgacha ta'lim, tarbiyachi, kasbiy kompetentlik, innovatsion texnologiyalar, pedagogik mahorat, kreativ yondashuv, ta'lim sifati, zamonaviy metodlar.

THE ROLE OF INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN DEVELOPING PROFESSIONAL COMPETENCE OF PRESCHOOL EDUCATORS

Abstract: This article discusses the importance of innovative pedagogical technologies in developing the professional competence of preschool educators. The paper analyzes the use of modern teaching methods in educators' professional activities, improvement of pedagogical skills, development of creative thinking, and ensuring educational effectiveness. Scientific recommendations aimed at improving the activities of preschool educators based on current reforms in the preschool education system are also presented.

Keywords: preschool education, educator, professional competence, innovative technologies, pedagogical skills, creative approach, education quality, modern methods.

Kirish. Bugungi kunda O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Maktabgacha yoshdagi bolalarning intellektual, ma'naviy va jismoniy rivojlanishini ta'minlashda tarbiyachining kasbiy mahorati muhim o'rin egallaydi. Shu sababli tarbiyachilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish, ularning innovatsion

pedagogik texnologiyalarni amaliyotga tatbiq etish ko'nikmalarini shakllantirish dolzarb masala sifatida qaralmoqda.

So'nggi yillarda ta'lim tizimiga zamonaviy pedagogik texnologiyalar keng joriy qilinmoqda. Ayniqsa, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, muammoli ta'lim, STEAM yondashuvi kabi innovatsion usullar maktabgacha ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Tarbiyachilarning ushbu texnologiyalarni samarali qo'llay olishi esa ularning kasbiy kompetentligiga bevosita bog'liqdir.

Tarbiyachining kasbiy kompetentligining mazmuni. Kasbiy kompetentlik — bu pedagogning o'z kasbiy faoliyatini samarali tashkil etishi, zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi hamda ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarni qo'llay olishi bilan tavsiflanadi. Maktabgacha ta'lim tarbiyachisining kompetentligiga quyidagi jihatlar kiradi:

- pedagogik bilimlarning mukammalligi;
- bolalar psixologiyasini bilish;
- kommunikativ qobiliyat;
- kreativ va tanqidiy fikrlash;
- innovatsion texnologiyalarni qo'llash ko'nikmasi;
- pedagogik vaziyatlarni tahlil qila olish.

Tarbiyachining kasbiy kompetentligi nafaqat uning nazariy bilimlari, balki amaliy faoliyatdagi samaradorligi orqali ham namoyon bo'ladi. Zamonaviy ta'lim jarayonida pedagogdan mustaqil qaror qabul qilish, bolalarning individual xususiyatlarini hisobga olish va ta'lim jarayonini qiziqarli tashkil etish talab etiladi.

Innovatsion pedagogik texnologiyalarning ahamiyati. Innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim sifatini oshirish, bolalarning faol ishtirokini ta'minlash va pedagogik jarayon samaradorligini kuchaytirishga xizmat qiladi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida quyidagi texnologiyalar keng qo'llanilmoqda:

Interfaol metodlar. Interfaol metodlar bolalarni faol fikrlashga undaydi. "Aqliy hujum", "Klaster", "Rolli o'yin", "Bahs-munozara" kabi metodlar bolalarda mustaqil fikrlash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari. Raqamli texnologiyalardan foydalanish ta'lim jarayonining qiziqarli va samarali bo'lishini ta'minlaydi. Multimedia vositalari, elektron taqdimotlar, interaktiv o'yinlar bolalarning diqqatini jalb qiladi va mavzuni tezroq o'zlashtirishiga yordam beradi.

STEAM yondashuvi. STEAM texnologiyasi bolalarda ilmiy tafakkur, muammoli vaziyatlarni hal qilish va ijodkorlikni rivojlantiradi. Ushbu yondashuv orqali bolalar amaliy faoliyat asosida bilim oladilar.

Muammoli ta'lim texnologiyasi. Muammoli ta'lim bolalarda mustaqil izlanish va mantiqiy fikrlashni shakllantiradi. Tarbiyachi bolalar oldiga muayyan muammoli vaziyatni qo'yadi va uni birgalikda hal qilish jarayonini tashkil etadi.

Kasbiy kompetentlikni rivojlantirish omillari. Tarbiyachilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish bir qator omillarga bog'liqdir. Jumladan:

- malaka oshirish kurslarining sifatli tashkil etilishi;
- o'z ustida muntazam ishlash;
- innovatsion metodlarni o'rganish;
- tajriba almashish seminarlari;

- metodik qo‘llanmalar bilan ishlash;
- pedagogik refleksiya olib borish.

Bugungi kunda tarbiyachilar uchun tashkil etilayotgan seminar-treninglar, vebinarlar va onlayn kurslar ularning kasbiy rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda. Ayniqsa, xalqaro tajribalarni o‘rganish va ilg‘or metodlarni amaliyotga tatbiq etish muhim ahamiyatga ega.

Maktabgacha ta’lim tizimidagi islohotlar va pedagog faoliyati. Yangi O‘zbekiston sharoitida maktabgacha ta’lim tizimida keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Davlat tomonidan qabul qilinayotgan qaror va dasturlar maktabgacha ta’lim sifatini oshirishga qaratilgan. Bu esa tarbiyachilar zimmasiga katta mas’uliyat yuklamoqda.

Tarbiyachilar zamonaviy pedagogik texnologiyalarni chuqur egallashi, bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta’lim jarayonini tashkil etishi lozim. Shu bilan birga, pedagogning ijodkorligi, tashabbuskorligi va kasbiy faolligi ta’lim samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta’lim tarbiyachilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalar muhim o‘rin tutadi. Zamonaviy metod va texnologiyalarni samarali qo‘llash tarbiyachining pedagogik mahoratini oshiradi hamda bolalarning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi. Shu sababli maktabgacha ta’lim tizimida faoliyat yuritayotgan pedagoglarning innovatsion kompetentligini muntazam rivojlantirish, ularni zamonaviy texnologiyalar asosida tayyorlash bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori. – Toshkent, 2023.
2. “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi. – Toshkent: 2022.
3. Xasanboyeva O.U. Maktabgacha pedagogika. – Toshkent: Innovatsiya-Ziyo, 2021.
4. Nurmuhamedova L.R. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2022.
5. Ishmuhamedov R.J. Innovatsion ta’lim texnologiyalari. – Toshkent, 2023.
6. Qodirova F.R. Maktabgacha ta’lim metodikasi. – Toshkent: Tafakkur, 2021.
7. Yusupova D.Sh. Pedagogik kompetentlikni rivojlantirish asoslari. – Toshkent, 2024.
8. Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi metodik tavsiyalari. – Toshkent, 2024.